

Noi restricții pe piața energiei electrice și efectul acestora asupra producătorilor de energie regenerabilă

Noi prevederi legale

2022 a fost un an încărcat pentru legiuitorul român: au fost adoptate multe acte normative noi care au simplificat (mai degrabă limitat) piața emergentă a producătorilor de energie verde și a producătorilor de energie în general.

Recent, pe 23 noiembrie, Camera Deputaților a adoptat Legea pentru aprobarea (cu amendamente), a renumitei Ordonanțe de Urgență a Guvernului 119/2022 ("**OUG 119**" și, respectiv, "**Legea de Aprobare**") care a fost și transmisă spre promulgare. OUG 119 este renumită, printre altele, pentru introducerea, începând cu 1 septembrie 2022, a contribuției la Fondul de Tranziție Energetică (așa-numită "*taxa de solidaritate*"). OUG 119 a fost doar o continuare a Ordonanței de Urgență a Guvernului 27/2022 (intrată în vigoare în martie 2022), care a plafonat mai întâi prețurile pentru consumatorii finali și a introdus o taxă extraordinară pentru producătorii de energie.

Acest lucru nu este neobișnuit deoarece au fost impuse măsuri extraordinare și la nivelul UE prin Regulamentul 1854/2022 al Consiliului ("**Regulamentul privind eficiența energetică**"), adoptat la 6 octombrie, pentru a aborda problema prețurilor ridicate la energie.

Noile acte normative, care vizează în primul rând reglementarea măsurilor de solidaritate pentru consumatorii finali care se confruntă cu creșterea continuă a prețurilor la energie, au totuși un impact substanțial asupra producătorilor de energie verde (după cum se detaliază mai jos).

Taxa de solidaritate

OUG 119 a înlocuit taxa impusă producătorilor de energie electrică în temeiul OUG 27/2022 (și anume 80% din prețurile de vânzare care depășesc 450 lei/MWh) cu o contribuție la Fondul de Tranziție Energetică (denumită "*taxa de solidaritate*") și a impus această contribuție de solidaritate și asupra veniturilor obținute de producătorii de energie din activitățile de tranzacționare pe piața angro. Această contribuție se aplică (deocamdată) pentru perioada 1 septembrie 2022 - 31 august 2023. În cazul în care Legea de aprobare este promulgată în forma actuală, această perioadă se prelungește până la 31 martie 2025.

Astfel, începând cu 1 septembrie 2022, producătorii de energie vor trebui să plătească Contribuția de Solidaritate egala cu veniturile nete din vânzări care depășesc 450 lei/MWh.

Pe baza OUG 119, veniturile nete din vânzări sunt calculate prin deducerea din veniturile brute lunare a costurilor

lunare suportate pentru achiziționarea de energie electrică pentru tranzacțiile cu livrare fizică, inclusiv cele de pe piața de echilibrare, și costul certificatelor de CO₂. Cheltuielile efective de producție a energiei electrice sunt excluse din costurile lunare.

Odată cu intrarea în vigoare a Legii de Aprobare, costurile deductibile vor fi cheltuielile cu dezechilibrele, în procent de maximum 5% din valoarea energiei electrice cu livrare fizică din producția proprie, cheltuielile bazate pe contracte cu instrumente financiare derivate din domeniul energetic (hedging) și cheltuielile cu certificatele de CO₂ aferente energiei electrice produse și vândute în alte condiții decât prin mecanismul prevăzut în anexa 11 la OUG 27/2022.

Este important de menționat faptul că nu se aplică taxa de solidaritate capacităților puse în funcțiune după 1 septembrie 2022. În plus, în urma intrării în vigoare a Legii de Aprobare, și capacitățile puse în funcțiune între 1 aprilie 2022 și 1 septembrie 2022 vor fi scutite de această taxă.

Restricții de vânzare

Conform formei inițiale a art. VII din OUG 119, începând cu 1 septembrie 2022, producătorii de energie erau obligați să vândă către furnizorii consumatorilor finali și către operatorii de sisteme de distribuție și de transport toată energia disponibilă cu livrare până la 31 decembrie 2022 pe baza unor acorduri bilaterale de cumpărare de energie electrică negociate direct. Această prevedere a fost abrogată prin modificarea din 11 noiembrie.

Forma inițială a Legii de aprobare, astfel cum a fost adoptată de Senat, conținea propunerea de reintroducere a acestei restricții și de a elimina termenul de 31 decembrie 2022 pentru această obligație, limitând la 70% energia pe care producătorii de energie electrică sunt obligați să o vândă prin intermediul unor acorduri bilaterale negociate direct furnizorilor de consumatori finali și operatorilor de sisteme de distribuție și de transport. *Forma finală a Legii de Aprobare, astfel cum a fost adoptată de Camera Deputaților și trimisă la promulgare, nu mai continuă această restricție.*

De asemenea, merita menționat faptul că, în conformitate cu o modificare recentă din iulie 2022 a Legii nr. 123/2012 privind reglementarea energiei și a gazelor naturale, a fost deja introdusă o restricție pentru producătorii de energie electrică care au capacități puse în funcțiune înainte de 1 iunie 2020 și care, în conformitate cu respectiva modificare, sunt obligați să vândă cel puțin 40% din producția lor anuală de energie prin contracte de achiziție de energie încheiate pe piețele de energie, altele decât piața pentru ziua următoare - PZU, piața intrazilnică - PI - sau piața de echilibrare - PE.

Limitarea prețului energiei electrice verzi

Pentru a limita efectele actualei crize energetice asupra consumatorilor finali, Comisia Europeană a plafonat la nivelul UE veniturile din producția de energie pentru anumite surse de energie electrică (inclusiv cele regenerabile) la **180 EUR/MWh**. Limitarea se aplică vânzării de către producători direct sau prin intermediari și indiferent de (i) intervalul de timp al pieței în care are loc tranzacția și/sau (ii) dacă energia electrică este tranzacționată bilateral sau pe o platformă centralizată.

Cu toate acestea, Regulamentul privind eficiența permite statelor membre să limiteze și mai mult veniturile de piață ale producătorilor de energie electrică din surse regenerabile sau să decida ca limita să se aplice doar la 90% din veniturile de piață care depășesc plafonul.

În România, OUG 119, modificată la 11 noiembrie 2022, astfel cum va rămâne aplicabilă până la intrarea în vigoare a Legii de Aprobare a acesteia, a plafonat prețurile energiei până la 31 august 2023. Principalele plafoane aplicabile prețurilor la energie sunt următoarele:

(i) pentru consumatorii casnici, 0,68 lei/kWh (inclusiv TVA), în cazul unui consum mediu lunar în 2021 de pâna la 100 kWh; 0,80 lei/kWh în cazul unui consum mediu lunar în 2021 cuprins între 100 și 300 kWh, aplicabil pentru un consum real lunar de pâna la 255 kWh, în timp ce pentru un consum real lunar mai mare de 255 kWh se aplica un plafon calculat pe baza unei formule incluse în OUG 119;

(ii) pentru întreprinderile mici și mijlocii, plafonul este de 1 leu/kWh, pentru 85% din consumul mediu lunar din 2021 (la locul de consum).

Legea de Aprobare extinde numărul beneficiarilor prețurilor plafonate și perioada aplicabilă. Astfel, pentru energia electrică vândută în perioada 1 ianuarie 2023 - 31 martie 2025, plafonul pentru consumatorii casnici de **0,68 lei/kWh** se va aplica în principal pentru un consum real sub 100 kWh, plafonul de **0,80 lei/kWh** se va aplica pentru un consum real între 100 kWh și 255 kWh, iar un nou plafon de **1,31 lei/kWh** în cazul unui consum între 255 kWh și 300 kWh sau pentru întregul consum dacă consumul lunar depășește 300 kWh. Pentru aceeași perioadă, plafonul principal de **1 leu/kWh** pentru întreprinderile mici și mijlocii se va aplica pentru 85% din consumul lunar (la același loc de consum), în timp ce diferența de consum lunar de energie va fi facturată la un preț plafonat de **1,3 lei kWh**.

În plus, Legea de aprobare a stabilit ca, în cazul consumatorilor casnici, plafonul se va aplica doar pentru domiciliul sau reședința consumatorului (și nu pentru toate locurile de consum deținute de un consumator).

* * *

Chiar dacă numeroase voci din piața energetică ridică, pe bună dreptate, problemele cauzate de recente modificări ale legislației românești în ceea ce privește taxarea, restricțiile de vânzare, restricțiile de urbanism și autorizarea proiectelor de energie regenerabilă, trebuie subliniat faptul că România rămâne una dintre cele mai atractive țări din Europa pentru investițiile în energie regenerabilă. În timp ce susținem eforturile pieței pentru îmbunătățirea cadrului legal aferent, trebuie să subliniem că toate părțile interesate depun eforturi continue pentru a încuraja producția de energie din surse regenerabile în România.